

Lacedæmonios uictoria ufi sunt. Talibus uerbis deprecante Nicia commotus cum aspectu tum oratione Gilippus apprehensa dextra illum subleuauit: & lachrymā-
tem miseratus est. Sciebat enim per omne tempus ipsum Lacedæmoniorum parti-
bus fauiffe. Præterea maximam sibi gloriam fore putabat: si duos clarissimos impe-
ratores captiuos Lacedæmonem duceret: propterea quāuis sero ut a cædibus abstinere-
tur: imperauit. Iam enim maior occisorum numerus erat: quā eorum qui superstitēs
remanferant: quanquā permultos milites ipsi clam e turba captiuos subripuissent:
omnibus inde qui cædi supererant in unum coactis ac spoliatis: ingentes arbores
quæ plurimæ in ripa fluminis aderant captiuorum spoliis exornarunt. Posthæc Sy-
racusani coronati omnes: tum equis etiam suis coronis impositis: captos uero ex ho-
stibus equos detonsis crinibus ducētes in urbem uelut triumphantes rediere: supe-
rato tandem certamine omnium quæ inter se græci certauerint splēdidissimo: sum-
moque labore ac præclara suæ fortitudinis significatione uictoriam consecuti. Post-
hæc Eurides Syracusanorum prætor totius populi necnon etiam sotiorum aduoca-
ta concione rogationem huiusmodi tulit: Primo ut dies in quo Nicias superatus es-
set: sacer atque ab omni opere immunis haberetur: utque sacra Diis immortalibus quot
annis eius uictoriæ gratia fierent: & celebritatem hanc a fluuii nomine Asinarā nū-
cuparent. Est autem dies hic quartus supra uigesimum eius mensis: quem illi car-
nium Athenienses metagithmonem uocant: latine uero maium arbitror appella-
ri. Tulit præterea ut captiui omnes: qui Atheniensium serui aut sotii extitissent: di-
mitterentur incolumes. Ipsi uero Athenienses & Siculorum quicumque in eorū exer-
citu capti fuissent: per lapidicinas ad opus faciendum distributi: summa diligentia
obseruarentur: imperatores uero ultimo afficerentur supplicio. Huic regnationi cū
uehementer populus assentiretur: assurgens Hermocrates: Non minoris iquit uir-
tutis esse arbitror Syracusani: parta uictoria bene uti: quā uincere. Verum eius oratio
streptu ac tumultu repressa est. Gilippus uero iampridem Syracusanis odiosus cū
propter acerbam nimis in imperando seueritatem: tamen propter insitum Lacedæ-
monis omnibus fastum: cum sibi Atheniensium imperatores dari exposceret: non
modo non auditus sed conuitiis etiam laceffitus & contumeliis grauibz affectus
est. Huius gloriæ atque auctoritati plurimum obfuisse Timeus refert cupiditatis opi-
nionem & animi modicitatem quādam de minimis etiam atque uilissimis rebus sol-
licitam: quos morbos uelut hæreditarios a patre accepisse constat. Cleandridem enī
Gilippi patrem ferunt acceptis aliquando a Syracusanis muneribus aufugisse: eun-
demque cum mille talenta a Lysandro missa Spartam deferret: triginta surripuisse
tradunt: atque in intima domus parte defodisse. Demumque re per indytes patefacta:
summa cum ignominia restituere coactum esse. Verum hæc in his quæ de Lysandro
scripta sunt: latius enarrantur. Demosthenem ac Niciam non fuisse a Syracusanis
interfectos Timeus refert: quāuis illi ita fieri decreto etiam facto statuissent: ut Philis-
tus & Thucydides scripsere. Sed cum Hermocrates nondum concione dimissa ad
eos occidendos proficisceretur: occurrisse quēdam carceris custodem ait: ac rettulisse
propriis manibus illos sibi met conscisse mortem: eorum sane corpora ante fores
carceris proiecta diutius iacuerē: ut cuique aspiciendi potestas fieret. Accæpi autem ī
hodiernum etiam diem clypeum Syracusis in templo eius positum: quem Niciæ
fuisse dicunt auro purpuraque mira arte intexta ornatissimum. Atheniensium qui
per lapidicinas distributi fuerant: magna pars cum morbo tum uictus asperitate ī
teriere. Nihil enī præter quā hordei duas & unam aquæ cotilas: id autē mēsuræ genus
est: in singulos dies accipiebant. Multi quoque a custodibus clanculum subrepti at-
que ad colendos agros dimissi sunt. Plurisque etiam abeundi facultas tacite permiffa:

VITAE ILLUSTRUM VIRORUM

From Plutarch's Lives (*Vital Illustrum Virorum*)
Roman type. 50-51 lines to the page. Venice,
Nicholas Jenson, 2 January 1478.

A slightly smaller size of Jenson's Roman type
first used about 1475.

265
266

Nicias

itaque ut nullus omnino absque pugna euadendi locus Atheniensibus pateret. Quapropter cum per omnem diem illum ac noctem etiam insequentem in eisdem locis permansissent: postera luce non tantum hostile solum relinquentes: sed ueluti e sedibus patriis migrarent: flentes moesti que castra mouerunt: quod iam rerum omnium penuria oppressi non ultra in locis illis permanere possent. grauiorem uero discessum faciebat agrorum fauciorumque multitudo: quam in castris relinquere cogeabantur. attamen haec tolerabilia quoquo modo putabant praeter illorum quam se passuros arbitrabantur grauitate. Cumque multa passim in exercitu miserranda conspicerentur: nullum tristius tamen aut miseratione maiore dignius spectaculum: quam Nicias ipse cernebatur: qui nondum satis ex aduersa ualitudine recreatus: famem etiam tolerare cogebatur: cum minima quaque ad uictum necessaria iam deessent: attamen ea perferebat quod ne robustissimis quidem corporibus milites poterant tolerare. atque in exercitus oculis quod minime se praebere conabatur: non quia melius aliquid fore speraret: sed ne militibus moerore suo tristitiam augeret: & cum in communi omnium luctu lachrymisque interdum & ipse collachrymare cogeretur: facile apparebat: non tam sui causa moueri quam cladis ignominiaeque imminentis exercitui: quem ipse gloria & opibus florentem reducere in patriam posse sperauerat. Nec eius tantum aspectus misericordiam concitabat: uerum & concionis suae recordatio: quam Athenis uehementissimam habuerat: cum populum a suscipiendo bello dehortaretur. tanto enim indignior praesenti calamitate putabatur: quanto magis contra sententiam suam nauigare coactus fuerat: quin etiam Diis ipsis tacite quodammodo succensebant: animaduertentes uirum pietate ac religione insignem nihilo meliori conditione esse: quam eorum qui tunc in exercitu militarent scelestissimum quenque & flagitiis omnibus inquinatissimum. Ipse uero frontis hilaritate & communi salutatione: tum dexteram ad obuios quousque porrectione calamitatis suae sortem dissimulabat: & se quod optimo esse animo significabat: atque saepe cum hostibus congressus: saepe etiam hostili manu uulneratus octo dies uniuersi belli mole substinuit: quoad imperator alter Demosthenes cum omnibus quas secum habebat copiis ab hostibus circumuentus captusque est. Nam cum se ita circumseptum undique animaduertisset: ut nulla euadendi potestas esset: nudatum gladium in pectus adegit. Nec tamen eo uulnere mori potuit: quod repente superuenientes hostes gladium e uulnere deduxerunt. Hac postquam Syracusanis nuntiata sunt Nicias: atque ipse missis ad inspiciendum equitibus: captam exercitus partem comperit: Gilippum summis precibus rogabat: ut abeundi e Sicilia potestate Atheniensibus facta obsides acciperet: quoad Syracusanis tantundem pecuniae solueretur: quantum in eius belli sumptibus exhausissent. Has conditiones cuncti non accipiendas censuere: & contumeliosis affectos legatos: minis etiam superadditis dimiserunt. Non tamen his malis deiectus animo Nicias: quis omnia ad uictum necessaria deessent: proximam noctem & sequentis diei maximam partem super praeter omnium opinionem tolerauit. Inde ad flumen quod Asinarum uocant: traiciendi consilio mouit castra. Cumque iam permulti flumen ingressi essent: hostes superuenere: & dispersos ac palantes cum offendissent: magnam stragem ediderunt. Nonnulli etiam Atheniensium propter sitis quam diu tolerauerant magnitudinem: quasi furentes in flumine sese praecipitabant: & miserabilis erat sane rerum facies: cum alii in medio flumine iugularentur: alii permixtum aquae commilitonum sanguinem potarent. Tandem Nicias ad Gilippi genua procumbens: Miserere inquit uictor: non mei quidem qui per hasce calamitates & infortunia nomen & famam peperisse mihi perennem uideor: sed Atheniensium reliquorum martemque communem & belli uariam fortunam reminiscere. Neque enim te later quod clamet Athenienses contra

VITAE ILLUSTRUM VIRORUM

From Plutarch's Lives (Vital Illustrum Virorum)
Roman type. 50-51 lines to the page. Venice,
Nicholas Jenson, 2 January 1478.

A slightly smaller size of Jenson's Roman type
first used about 1475.